

найпоширенішою є смс-служба у міжперсональній комунікації (interpersonale Kommunikation), що користується широкою популярністю серед людей різного віку, різних національностей та різного соціального статусу і зайняла чільне місце у їхньому повсякденному житті.

Смс-повідомлення використовуються для різних цілей, таких як: домовленість про зустріч, запит інформації, розповідь останніх новин, або щоб просто сказати привіт і т. д. Смс-комунікація надає також можливість міжперсональної підтримки, коли при відчутті нудьги або страху через відправлення смс-повідомлення покращується настрій.

Новий засіб комунікації викликав особливий інтерес у молоді, отже її вплив на свідомість особистості ігнорувати не можна. Дослідження присвячене питанню смс-комунікації на українському ґрунті, що дозволить простежити мовні характеристики текстових повідомлень. Здебільшого вони являють собою нетрансформований усно-розмовний текст з наявністю алогічності, невиправданих повторів, різних помилок (орфографічних, пунктуаційних, граматичних, стилістичних).

Отже, окремим та важливим аспектом розвитку смс-повідомлень є їх вплив на стандартну мову, що представляє інтерес для лінгвістики. Активність, орієнтованість на живе, невимушене спілкування сприяють змінам у нормах літературної мови у напрямку її лібералізації та породжують сумніви в непорушності й обов'язковості дотримання літературних норм, через що деякі мовознавці говорять про негативний вплив самих смс-повідомлень.

Качанова А. Ю.
НТУ «ХП»

ПОХОДЖЕННЯ ПАРЕМІЙ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Українська пареміологія є органічною частиною слов'янської і світової премудрості, віддзеркаленням етнічних цінностей та ідеалів української спільноти. На сучасному етапі чітко окреслюється її предмет, об'єкт і завдання, скеровані передусім на дослідження паремій, що утворюють паремійний корпус української мови. Актуальність цієї теми визначається необхідністю наукового дослідження й розв'язання питання походження паремій. Ґрунтовне вивчення одиниць пареміології сприяє виявленню специфічних рис української нації, зумовлених системою

моральних норм, стереотипів поведінки й принципами виховання.

Паремія – це одиниця пареміології, що вирізняється афористичністю, усталеністю, відтворюваністю, переосмисленим чи буквально узгайльним значенням, здебільшого повчальним змістом. Наприклад: Розумний батько сина спитати не соромиться; чуже добро страхом огорожене; без стовпів хата не стоїть; і вовки ситі, й вівці цілі.

Паремійний корпус української мови об'єднує два основні масиви – власне паремії як одиниці народного походження та афоризми як одиниці книжно-літературного походження. До елементів паремійного корпусу належать прислів'я та приказки. Вони виконують роль «архіву» народної мудрості. Розмежування прислів'їв і приказок, як і решти «народних висловів», залишається проблемним завданням і на сьогодні майже не розв'язуваним.

Паремії мають давнє походження – приблизно 4500 років. Вони беруть свій початок від висловлень. Уперше цей доантичний різновид словесності зафіксований у давньоєгипетських пророцтвах і повчаннях, а також у заупокійному ритуалі єгиптян початку III тисячоліття до н. е. Пізніше дидактичні настанови переходять до малоазійських елегій. З часом уже без скорботного змісту вони наявні в давньоіонійській літературній елегії.

У давніх народних пареміях простежуються натяки на період матриархату й общинні відносини (Отець вмере, то півсироти дитина, а мати, то вже цілая сиротина; батьків багато, а мати одна), відгомони фантастичних уявлень первісної людини (Нема тієї драбини, щоб до неба дістала; біду й грім не розіб'є), міфології, язичництва (Щоб тебе Чорний бог убив!) тощо.

Конкретні історичні обставини, пам'ятні події сприяли появі низки образних народних висловів, що посіли належне їм місце у власне паремійному корпусі й містять важливу інформацію про княжу добу, монголо-татарську навалу (Свої люди не татари, не дадуть загинати), часи козаччини (Од Богдана до Івана не було гетьмана), визвольні змагання українського народу протягом століть і монархію й монархів Речі Посполитої, Російської та Австро-Угорської імперій. Українські паремії, що фіксують історичні події, персоналії різних часів, карбують національну історію в іменах історичних осіб.

У прислів'ях і приказках радянської доби замість світогляду народу відображено фрагменти картини світу, яку прагне сформувати в на-

родові тоталітарна держава. У збірниках прислів'їв і приказок повоєнного періоду представлені одиниці, що пропагують комуністичну ідеологію, вихваляють «здобутки» соціалістичного ладу, формують «правильне» ставлення до колективного ведення господарства: Права не дають – права беруть.

Дослідження накопиченого паремійного матеріалу дає змогу простежити історію розвитку прислів'їв, зміни в їх семантиці, консервацію певних реалій і даних з епохи, коли вони виникали, відображають складність поглядів людини на навколишній світ. Кожна нова епоха не тільки знаходить застосування старим прислів'ям, а й розширює об'єкт їхньої дії, розгортаючи закладений у них потенціал художнього узагальнення й спрямовуючи його на нові конкретні обставини.

Кириченко Д. Д.
НТУ «ХП»

ПРО ПОХОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Найважливіші фонетичні, граматичні та лексичні особливості української мови почали зароджуватися й розвиватись ще з XII ст. У XIV–XVI ст. у своїй фонетичній системі, граматичній будові й словниковому складі вона вже сформувалася як окрема східнослов'янська мова – мова української нації. Цей факт відображає офіційно-науковий погляд на походження української мови.

Початок української мови пов'язується з кінцем XII століття, коли відбувається відокремлення північно-східної Русі від південної. Виходить так, що якби не відокремилась північно-східна частина Русі, то не почала б формуватись українська мова, а точніше мова, якою розмовляли на території Київської Русі, не трансформувалась би в напрямку майбутньої української мови. Це рівнозначно абсурдному твердженню, що коли б не утворилася б румунська мова, то на території колишньої метрополії Римської імперії не виникла б італійська мова.

Чимало авторитетних вчених (Ф. Міклошич, А Шляйхер, О. Бодянський, П. Житецький, О. Потебня та ін.) вважали, що українська мова виникла значно раніше й бере свій початок із спільнослов'янської мови. На думку І. Огієнка, три східнослов'янські мови (українська, білоруська